

การทำงานบริการสังคมแทนการชำระค่าปรับ

คดีอาญาเมื่อศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับแล้วผู้ต้องโทษปรับต้องนำเงินมาชำระค่าปรับภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่คำพิพากษา มิฉะนั้นจะถูกกักขังหรือยึดทรัพย์สินแทนค่าปรับ แต่ในปัจจุบันได้มีผู้รับโทษปรับต้องถูกกักขังแทนค่าปรับเป็นจำนวนมากขึ้นซึ่งผู้ต้องโทษปรับต้องสูญเสียอิสรภาพโดยไม่สมควร ทำให้บุคคลในครอบครัวได้รับความเดือดร้อนและรัฐต้องรับภาระในการดูแลเพิ่มมากขึ้น รัฐจึงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐/๑ ปรับเปลี่ยนมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดเสียใหม่ คือการให้ผู้ต้องโทษปรับสามารถร้องขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้อีกทางเลือกหนึ่ง

ความหมายของการทำงานบริการสังคมแทนการชำระค่าปรับ

การทำงานบริการสังคม คือ การทำงานบริการให้แก่สังคม ชุมชน หรือองค์กรสาธารณกุศล โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ประเภทงานบริการสังคม ได้แก่

- การพัฒนาหรือทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน สวนสาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น
- การดูแลสวนป่า หรือสวนสาธารณะ
- การช่วยเหลือ ดูแล อำนวยความสะดวก หรือให้ความบันเทิงแก่คนพิการ เด็กกำพร้า คนชรา ผู้ป่วย ในสถานสงเคราะห์ หรือสถานพยาบาล
- การสร้าง ซ่อมแซมอาคารสถานที่ราชการ เช่น ช่างไม้ ช่างประปา ช่างไฟฟ้า และช่างสี เป็นต้น
- การเป็นผู้ฝึกสอน วิชาชีพต่างๆ
- กิจกรรมอื่นๆ เช่นการทำงานในท้องสมุด การทาสีเครื่องหมายจราจร การบริจาคโลหิต เป็นต้น

หลักเกณฑ์การขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ

- เป็นบุคคลธรรมดา
- ศาลลงโทษปรับ
- ผู้ต้องโทษปรับไม่มีเงินชำระค่าปรับ

สถานที่ยื่นคำร้อง

- ยื่นคำร้องได้ที่ศาลชั้นต้นที่ตัดสินคดี

จำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวัน

การกักขังแทนค่าปรับถืออัตราวันละ ๕๐๐ บาท ศาลพิพากษาปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จะถูกกักขังแทนค่าปรับ ๒๐ วัน ในกรณีขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับก็ต้องทำงานทั้งหมด ๒๐ วันเช่นกัน แต่จำนวนชั่วโมงของการทำงานของแต่ละงานจะไม่เท่ากัน จำนวนชั่วโมงที่ถือว่าเป็นการทำงานหนึ่งวันมีดังนี้

๑. งานช่วยเหลือดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์หรือสถานพยาบาล งานวิชาการหรือสถานบริการด้านการศึกษา เช่น การสอนหนังสือ การค้นคว้าวิจัย หรือการแปลเอกสาร เป็นต้น ให้การทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ศาลจะได้กำหนด ๒ ชั่วโมง ถือเป็นการทำงาน ๑ วัน

๒. งานวิชาการ หรืองานบริหารด้านการศึกษา เช่น การสอนหนังสือ การค้นคว้าวิจัย หรือการแปลเอกสาร เป็นต้น ให้การทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ศาลจะได้กำหนด แต่ไม่เกิน ๒ ชั่วโมง ถือเป็นการทำงาน ๑ วัน

๓. งานวิชาชีพ งานช่างฝีมือ หรืองานที่ต้องใช้ความชำนาญหรือที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น งานเครื่องยนต์ ก่อสร้าง คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ให้การทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ศาลจะได้กำหนด ๓ ชั่วโมง ถือเป็นการทำงาน ๑ วัน

๔. งานบริการสังคมหรือบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ที่ไม่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญอื่น ๆ นอกจากสองข้อที่กล่าวข้างต้น เช่น งานทำความสะอาด พัฒนาสถานที่สาธารณะ งานปลูกป่า หรือดูแลสวนป่า หรือสวนสาธารณะ งานจราจร เป็นต้น ให้การทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ศาลจะได้กำหนด แต่ไม่เกิน ๔ ชั่วโมง ถือเป็นการทำงาน ๑ วัน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำงานบริการสังคม แทนค่าปรับ

๑. ต่อผู้ต้องโทษปรับ

ผู้ต้องโทษปรับได้รับการปล่อยตัวเป็นอิสระ โดยไม่ต้องถูกกักขัง แทนค่าปรับ ทำให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัวได้ตามปกติ นอกจากนี้หากเป็นการทำงานที่มีระยะเวลาที่ต่อเนื่องกัน ก็จะเป็นการฝึกวินัย ความรับผิดชอบ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้ต้องโทษปรับที่มีความรู้สึกภูมิใจแก่ผู้ต้องโทษปรับด้วย เช่น การทำสนามเด็กเล่นของหมู่บ้าน การพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน

๒. ต่อชุมชนและสังคม

เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม เช่น การเข้ามาเป็นหน่วยภาคีการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ หรือรับเป็นผู้ดูแลการทำงานบริการสังคมของผู้ต้องโทษปรับ และชุมชนยังได้งานจากผู้ต้องโทษปรับด้วย

๓. ต่อรัฐ

รัฐไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างสถานที่กักขัง หรือค่าใช้จ่ายในการควบคุมดูแลผู้ต้องโทษปรับที่ถูกกักขัง